

Kan feltpræster også have Guds nåde?

Findes den retfærdige krig? Eller er krig et nødvendigt onde, vi som kristen kirke må involvere os i, selvom det dermed betyder, at vi får »snavsede hænder« og kommer til at stå som skyldige?

»Vend altid den anden kind til!« Ja, det sagde som bekendt kirkens Herre. Men indebærer det så, at kristne i dag automatisk skal være pacifister? Og betyder det så, at man ikke kan gøre tjeneste i forsvaret, hvis man er kristen?

Martin Luther behandler spørgsmålet i skriftet: »Kan soldater også have Guds nåde?« Og det spørgsmål er blevet uhyggeligt aktuelt i dag, hvor Danmark sender flere hundrede soldater i krig i Afghanistan år efter år. Også hjemmevernet er nu involveret i krigen og står for at sende den første deling af sted. Jeg blev således bedt om at komme og tale med nogle af soldaterne om at få skrevet et såkaldt »sidste vilje brev« og »farvel brev« inden udsendelsen.

Faktum er altså, at der er rigtig mange danskere, der i dag har et familiemedlem eller kender en, som er udsendt, har været udsendt eller står overfor at skulle udsendes. Og hvor der er danske soldater, er der også danske feltpræster. I Afghanistan er

Ulla Thorbjørn Hansen

► »Som feltpræst sker det, at jeg stilles spørgsmålet: Hvordan kan du som præst gå ind for krig?«

PRÆ
951/08

der således i øjeblikket to feltpræster udsendt, som under vanskelige og meget anderledes forhold end herhjemme forkynder Guds nåde og Guds kærlighed.

Som feltpræst sker det, at jeg stilles spørgsmålet: Hvordan kan du som præst gå ind for krig? Har du da ikke af og til problemer med samvittigheden, når du på den måde tager militæruniform på, bærer våben og er sammen med soldater, der har til opgave at slå andre mennesker ihjel?

Alle kender budet: Du må ikke slå ihjel! Så selvfølgelig er det ikke uden problemer at gøre tjeneste i en sammenhæng, hvor man lærer at skyde for at slå ihjel. Men det problem er ikke præstens alene – men enhver, der gør tjeneste i forsvaret. Ja, det er faktisk alles problem, eftersom vi lever i et land, der har valgt at sende soldater krig. Og vi præster virker i en kirke, der har sagt ja til at stille præster til rådighed for de danske soldater – både hjemme og ude.

Vi skal alle en dag stå til regnskab for vores gerninger eller mangel på samme. Og vi må derfor hver især gøre op med vores samvittighed, hvad vi mener vi kan stå inde for og vil gå med til.

Til spørgsmålet om, hvorvidt soldater, feltpræster og andre (sygeplejerske, læger, tolke m.v.) der er udsendt i international tjeneste kan have Guds nåde, må svaret derfor være, at Guds nåde aldrig er noget, vi bare »har«. Guds nåde skænkes. Guds nåde erhverves ikke bare pr. automatik. Den er netop NÅDE. Og jeg tror, at mange feltpræster har erfaret, at ordene »nåde være med jer og fred fra Gud vor Fader og Herren Jesus Kristus« taler stærkt netop i en sammenhæng, hvor nåden ikke er eller tages som en selvfølge!

Og måske er det netop af den grund på tide, at vi begynder at tage soldaterne og andre af de udsendte med i vores kirkebøn om søndagen.

Vi kommer som kirke og som præster ikke udenom at forholde os til, at krig undertiden er umulig at undgå i den verden, vi lever i. I nævnte skrift udtrykker Luther det på denne måde: »Den megen talen og skreven om, hvor stor en ulykke krig er, er rigtig alt sammen. Men man burde desuden også tage i betragtning, hvor mange gange større den ulykke er, som man forhindres ved krig«. Eksisterede soldatens embede ikke, ville der blot være frit løb for al ondskab og uret, siger Luther.

Er krig dermed retfærdiggjort? Nej, kristeligt gives der ingen retfærdige krige. Nok er der en gammel og lang tradition for at tale om den retfærdige krig. Men i udtrykket »retfærdig krig« ligger der en legitimering af krigen, som jeg ikke mener hører kirken til. Krig er altid et onde. Den kan være et nødvendigt onde, fordi det, krigen bekæmper, er et større onde end krigen selv, men det ændrer ikke ved, at også krigen selv er et onde.

I bogen »De Velvillige« lader forfatteren en tidligere SS officer sige følgende: »Hvis I er født i et land eller i en tid hvor ikke alene ingen kommer og dræber jeres kone, jeres børn, men hvor ingen heller beder jer om at dræbe andres koner og børn, så pris Gud og gå i fred. Men hold jer altid dette for øje: måske I er heldigere end jeg, men I er ikke bedre.«

Debatklummen skrives ca. en gang om måneden på skift af Henrik Stubkjær, Ulla Thorbjørn Hansen og Niels Henrik Arendt. Red.